

Beretning 2008

Bestyrelsens beretning for 2008, en Tour de Force ind i bestyrelsens arbejde

I januar måned er bestyrelsen traditionelt samlet til årets budgetmøde. Mødet afvikles traditionelt over en hel weekend, fordi der skal være lejlighed til omhyggelige drøftelser af foreningens budget og dermed til drøftelse af den vej, bestyrelsen anser for den mest fornuftige i tiden fremover. Det siger sig selv, at detaljerne er reserveret til det nærmeste budgetår. Men skitsering af mere langsigtede perspektiver bliver naturligt nok også en del af drøftelserne: Hvordan ser det hele egentlig ud om bare 5 år? Hvor langt er regionaliseringen nået, hvor mange medlemmer har vi, hvordan har samarbejdet med de to store landsdækkende foreninger udviklet sig, hvordan tænker vi slægtsbøger på nettet etc., etc.? Rækken af spørgsmål er nærmest uendelig.

Tour de Force

I år havde bestyrelsen valgt at se nærmere på vores eget arbejde, en Tour de Force ind i vores egen indsats. Ud fra forskellige synsvinkler forsøgte vi at stille kritiske spørgsmål til arbejdet. Dels er det altid nyttig med et sådant eftersyn, dels vurderede vi, at en justering kunne være nødvendig for bedre at kunne navigere optimalt i det til tider hajfyldte farvand, der er omkranset af forventninger, forudsætninger, ambitioner og konkrete resultater.

Grundlaget

Grundlaget var en analyse af bestyrelsens referater fra

- 21. januar 1989
- 1992
- 2002
- 2006-2007-2008

Målsætningen

Målsætningen var at kortlægge bestyrelsens arbejde gennem de seneste ca.15 år med henblik på at afdække eventuel udvikling i:

- Antallet af behandlede sager
- Typen af behandlede sager
- Sagsbehandlingstiden
- Antallet af behandlede sager

Samlet set var der ikke overraskende tale om en jævn stigning i antallet af sager, som bestyrelsen arbejder med. Eller sagt med andre ord, der er jævnt hen ad vejen blevet mere og mere at lave.

Inddeling af typer af sager

Næste skridt var at se på typen af sager. Der blev foretaget en række forskellige opdelinger. Vigtigt her er at referere til, at der også kunne konstateres en påfaldende stor stigning i antallet af forskellige sager,

bestyrelsen havde at gøre med. Eller med andre ord: Ikke alene skal bestyrelsen beskæftige sig med antalmæssigt flere sager, men også med emnemæssigt flere forskellige grupper af sager.

Hvor er stigningen sket?

Rigtig interessant blev det, da vi gik i gang med at se på, hvor stigningen kunne registreres. Forholdt det sig sådan, at stigningen skete i gruppen af nye aktiviteter (eksempelvis indtastningsprojekter, testamenteordninger, samarbejdsprojekter etc., etc.) eller skete den i en gruppe, man samlet kunne kalde medlemstekniske og bestyrelsestekniske sager, altså sager som anses nødvendige for at kunne drive en forening?

Det viste sig, at stigningen ikke skete i gruppen "nye projekter". Eller sagt med andre ord. Selvom vi får flere forskellige typer af sager mellem hænderne, betyder dette ikke, at der bliver igangsat flere projekter til gavn for medlemmerne.

Vurdering

Resultatet måtte umiddelbart tolkes negativt, eftersom det i sidste ende primært må handle om at fremme en indsats, som kan gavne vores medlemmer. På den anden side lå løsningen ikke bare i, at *der så bare måtte iværksættes flere projekter*. Dette sagt ud fra en antagelse om, at der eksisterer en grænse for, hvor mange projekter, en bestyrelse kan have gang i på én gang.

Hvis dette skulle ske, måtte der i hvert fald ændres på andre forhold.

Behandling uden for bestyrelsen?

For at komme på sporet af, hvordan arbejdet i bestyrelsen kunne optimeres, kiggede vi på de behandlede sager under synsvinklen: Kunne nogle af sagerne have været behandlet uden for bestyrelsen i f.eks. sagkyndige udvalg eller lignende. Vi har flere gange ved møderne talt om, at der var mange rutineagtige sager på dagsordenen, som måske i virkeligheden ikke fordrede, at den samlede bestyrelse var til stede. Udfaldet blev, at ca. halvdelen af sagerne skønmæssigt kunne have været behandlet uden den samlede bestyrelse, naturligvis under forudsætning af de nødvendige organisatoriske tiltag som eksempelvis nedsættelse af en række arbejdsudvalg og et forretningsudvalg. Fordelingen af opgaverne var nogenlunde konstant gennem alle de undersøgte år. Den enkle konklusion var, at hvis vi kunne flytte en vis mængde af sager uden for bestyrelsen, ville der kunne skabes ledig arbejdskapacitet til igangsættelse af nye projekter.

Behandlingstiden

For yderligere at perspektivere vores arbejde, kiggede vi også på sagsbehandlingstiden. Hvor længe var vi om at afslutte behandlingen af sagerne? Konkret så vi på, hvor mange gange i løbet af et år den samme sag blev behandlet?

Tendensen var mere end tydelig. Hvor alene 5 sager ud af 34 blev behandlet mere end én gang i løbet af 1992, steg dette tal markant gennem hele perioden. Umiddelbart kunne udviklingen tolkes således, at vi bare ikke er gode nok til at afslutte sagerne. I visse sammenhænge forholder det sig formodentlig også sådan. Men den væsentligste forklaring skal nok søges i det forhold, at der ganske enkelt er for mange punkter på dagsorden til bestyrelsesmøderne. Således endnu en bekræftelse på, at der skal "trækkes ting ud af" de møder, hvor hele bestyrelsen er samlet.

Konklusion

Bestyrelsen er ikke i tvivl: Der er et betragteligt forbedringspotentiale ved at omlægge arbejdet i foreningen for derved at skabe grundlag for at arbejde med flere projekter.

Når dette er sagt, skal det dog også anføres, at DIS-Danmark alt andet lige er en meget stor forening med en økonomisk balance på den anden side af en million kroner. Uanset hvordan man vender og drejer det, følger der noget medlemsteknisk og bestyrelsesteknisk med, når så stort et apparat skal holdes i gang. Dette faktum vil altid være med, når drømmens faner skal foldes ud.

Tiltag

Bestyrelsen havde heldigvis mulighed for straks at omsætte resultaterne til handling. Dette er bl.a. sket ved at samle en række mindre udvalg til lidt bredere dækkende permanente udvalg, ligesom der også vil blive strammet op på sagsforberedelsen. På lidt længere sigt bør det overvejes, om der kan ske en reduktion i antallet af bestyrelsesmedlemmer. Dette bør dog først ske, når vi kan se, at indsatsen omkring sagsbehandlingen mm. bærer frugt.

Samarbejde med de øvrige landsdækkende foreninger

Samarbejdet med de to andre landsdækkende foreninger – SSF og Samfundet – har været drøftet adskillige gange i løbet af beretningsåret. I foråret 2008 havde DIS indbudt de to andre foreninger til et samarbejds møde i Odense. Der blev truffet en række konkrete beslutninger om samarbejdsprojekter, uden at det dog effektivt er lykkedes at omsætte ideerne til konkrete resultater. Sideløbende hermed har der været arbejdet mere formaliseret i samarbejdet omkring Hvem Forsker Hvad. Dels er DIS medudgiver af publikationen, dels har det været muligt at gennemføre en scanning af de såkaldte ”Københavns Politis Registerblade”, finansieret af en del af den opsparede formue i Hvem Forsker Hvad. Projektet er tæt på at være afsluttet, og er et godt og positivt udtryk for et konkretiseret samarbejde mellem de tre landsdækkende foreninger. Der har netop været holdt møde i Ålborg mellem foreningerne, og der blev ved den lejlighed truffet en række principielle beslutninger om kommende samarbejdsprojekter.

Samarbejde med DIS lokalforeninger

På sidste års generalforsamling blev der vedtaget to mindre vedtægtsændringer med det formål at fremme den lokale foreningsdannelse. Det er bestyrelsens opfattelse, at udviklingen henimod flere lokale foreninger bør fremmes mest muligt. Derfor fremsættes der også ved dette års generalforsamling forslag om yderligere vedtægtsændringer omhandlende lokalforeningerne. Forhåbentlig fører ændringerne, (hvis de vedtages), til de ønskede virkninger. Der henvises til separat afsnit om vedtægtsændringerne.

Samarbejde med de nordiske lande

Det nordiske samarbejde manifesterer sig på flere forskellige områder. Formandskabet i det formaliserede nordiske samarbejdsorgan NORDGEN placeres efter en turnusordning i de enkelte nordiske lande. I 2008 har vi haft formandskabet, og NORDGENS møde blev således afholdt i København. Det mest håndgribelige resultat af det nordiske samarbejde ses i DIS-Træf databasen, som har sikret os del i en værdifuld internordisk søgedatabase. Det skal ikke være nogen hemmelighed, at bestyrelsen i flere omgange har drøftet nytten af det nordiske samarbejde. Der blev for nogle år siden truffet en principbeslutning om, at vi skulle give det nordiske samarbejde en fair chance for at bevise sit værd. DIS har således været repræsenteret ved de store nordiske møder, og vi har trolig sendt en talrig repræsentation af sted til f.eks. de svenske slægtsforskerdage. Meldingerne fra vores fremmøder er altid de samme: Der var *rigtig* meget at lave, og vi svarede på en masse spørgsmål. Men en ansvarlig bestyrelse må nødvendigvis også kigge på, hvad vi får ud af kontingentpengene. Regnskabet for 2008 fortæller, at der er anvendt ca. 30.000 kr. på det nordiske samarbejde. En betragtelig del heraf har finansieret vores fremmøder på diverse nordiske møder, hvor 4-5 fra bestyrelsen har været klar til at besvare spørgsmål over to eller tre dage. Vores opfølgninger efter møderne har vist, at investeringerne i ikke bare penge, men så sandelig også i tid, ikke giver afkast i nye medlemmer (jo, nogle ganske enkelte). Skal man kigge efter muligheder for at finde tid til flere projekter

til gavn for vores egne medlemmer, må det konkret overvejes at drosle ned på den nordiske indsats. Bestyrelsen har besluttet, at vi fortsat skal være repræsenteret i NORDGEN, men derudover skære betragteligt ned på den nordiske indsats i øvrigt.

Det nordtyske samarbejde

Som måske bekendt valgte Inger Buchard at træde ud af bestyrelsen i beretningsåret. Hendes beslutning har desværre medført, at der ikke har været helt den samme intense fokus på det nordtyske samarbejde som hidtil. Bestyrelsen håber på kort sigt at kunne intensivere samarbejdet, således at vi kan medvirke til at sikre opdateret viden til medlemmerne.

Kildeindtastningsprojektet

Kildeindtastningsprojektet er uden tvivl et af foreningens flagskibe med en målbar konkret succes. År efter år har vi i Slægt & Data kunne orientere om flere og flere indtastninger, større og større dækningsgrader. ~~og tilsvarende øget tal.~~ Indtastning af kirkebøger eller måske blot registre til disse blev også en del af dagsordenen. Hvis man forsøgte at gøre op, hvor mange der igennem årene har haft glæde af de frivilliges indtastninger, ville man nå op på et svimlende tal! Men trods succesen, har der været klare tegn på, at tempoet i nye indtastninger er faldet.

I 2006 og 2007 lå vi på ca. 1 mio. poster pr. år, men i 2008 nåede vi "kun" ca. 700.000 poster.

Set med bestyrelsens øjne er der tale om en højest beklagelig udvikling, og vi kan kun opfordre til, at frivillige melder sig under fanerne. Bestyrelsen har drøftet mulige årsager til faldet i nyindtastede poster, og der er en løbende dialog om problemstillingen med bl.a. Dansk Data Arkiv.

Rent faktisk har projektet kørt i ca. 15 år, og i den periode har de frivillige indtastere arbejdet sig igennem godt 42 % af alle posterne i folketællingerne fra 1787 til 1921!!!!

Det interessante er, at interessen for og energien til frivilligt at indgå i et eller andet projekt med det formål at gøre kildemateriale tilgængeligt for en bredere kreds, tilsyneladende er usvækket. Ingen behøver at søge voldsomt længe på Internettet for at få bekræftet, at det nærmest bruser af energi "derude".

Derfor er det også tvingende nødvendigt at spørge sig selv, hvad der kan gøres for at fastholde Kildeindtastningsprojektets energi og fremdrift. Og samtidig må man nøje afstemme forventningerne til netop fremdriften med en virkelighed, der nu betyder, at alle og enhver ved opslag i AO på egen hånd kan sikre fremdriften i den personlige slægtsforskning. Bestyrelsen er af den opfattelse, er der er behov for en bred strategisk drøftelse omkring indtastninger i den nærmeste fremtid.

Brug for samling og koordinering

Erfaringen har lært os, at der er masser af energi ude rundt omkring. Og samtidig er der meget der peger på, at vi kun i mindre omfang er i stand til over længere tid at fastholde energien inden for rammerne af store samle-projekter. Mange – også i bestyrelsen – har næret en vis frygt for "de frie kræfters spil". I virkeligheden er det måske vigtigere, end vi aner, at give de frie kræfter helt frie hænder. Bestyrelsen er af den opfattelse, at der skal gøres en markant indsats for at sikre et bruger-venligt fælles opsamlingssted for de mange indtastninger. DIS lancerede for flere år siden portalen "Amt-herred-sogn". Der vil blive gjort en markant indsats i den nærmeste fremtid for at gøre denne netop denne portal til slægtsforskernes fælles digitale kildeportal. Hvis vi tænker denne proces som en fælles koordineret proces med kraften og initiativet i lokale forankringer, tror vi på, at resultatet kan blive af stor nytteværdi for alle.

Slægt & Data

Som sædvanlig er bladet udkommet med 4 numre, hver på 32 sider. Redaktionen har mere eller mindre taget skridtet fuldt ud og accepteret, at artikler om "ren" slægtsforskning også skal have spaltepads. Samarbejdet med Grafisk Data Center om opsætning og trykning fungerer upåklageligt, og vi er rigtig glade for de mange positive tilbagemeldinger fra vores medlemmer om bladet. Her skal straks bemærkes, at kritik er lige så velkommen! Medlemsundersøgelsen gjorde det klart, at der ikke her og nu var et markant ønske blandt medlemmerne om at få bladet i elektronisk form. Fremtiden er som bekendt vanskelig at spå om. Men lige om hjørnet venter måske helt andre måder at kommunikere vores ideer og tanker på.

DIS-Arkiv

Der har været arbejdet meget med projektet "DIS-Arkiv", det vil sige muligheden for, at datamaterialer overdraget til DIS fra medlemmerne via et såkaldt slægtsforskertestamente kan gøres tilgængelige for andre medlemmer. I skrivende stund resterer blot nogle få formaliteter, og bestyrelsen forventer at kunne lancere ordningen mere officielt inden sommerferien 2009.

Ekspeditionen

Som det vil være de fleste bekendt har DIS en officiel ekspedition. Fysisk befinder den sig nær Odense og er et uundværligt, multifunktionelt kontor, der besvarer spørgsmål, sørger for gamle blade, velkomtbreve etc., etc. Bestyrelsen forventer, at der vil være behov for en styrkelse af funktionen til yderligere aflastning i det generelle bestyrelsesarbejde. Hvem ved, en dag ender det med, at foreningen får sit eget digitale kontor med daglig åbningstid?

Hjemmesiden

Hjemmesiden repræsenterer måske et af foreningens allerstørste paradokser. Alle er enige om, at det sammen med bladet er vores vigtigste ansigt udadtil. Samtidig ser vi, at der trods ihærdige forsøg ikke har været held med at gennemføre den ønskede omlægning til et CMS-system (Content Management System). At viljen har været der, har længe kunne ses i vores budget, hvor det svimlende beløb 200.000 kr. har været opført i flere omgange. Men ak - det regnskabsmæssige slutresultat har vist, at der kun har været anvendt en mikroskopisk del af pengene. Med rette har flere medlemmer spurgt: Sker der dog ikke snart noget, hvad venter I på?

Lad det være slået fast med syvtommersøm. Der har været gjort rigtig meget fra bestyrelsen. To gange har vi søsat regulære projekter med udpeget projektleder etc., etc. Men begge gange har opgaven bare været for stor. Selvfølgelig kan vi vælge at købe det hele ude i byen. Men der skal nu være en tovholder i bestyrelsen for at sikre ikke bare indhold men også sjæl på den kommende hjemmeside. Bestyrelsen må erkende, at der er tale om et kæmpemæssigt projekt, som vil lægge beslag på rigtig mange ressourcer i bestyrelsen. De ovenfor omtalte omlægninger (eller måske rettere udlægninger) vil givet kunne hjælpe på tingene. Men det må blive et valg, der i givet fald vil indebære en vis reduktion af indsatsen på andre områder. Måske kunne man undlade at udsende et par numre af Slægt & Data for derved at frigøre arbejdskraft? Bestyrelsen vil allerede på et møde i marts måned lægge en foreløbig prioriteret plan for projekter i 2009 og 2010. Tilkendegivelserne på generalforsamlingen vil naturligvis være definitivt retningsgivende for indsatsen. Så mød op kære venner!

Alt i medens der overvejes frem og tilbage, knokler vores webmaster Hanne Marie Rud med at passe og pleje hjemmesiden i dens nuværende form. Bestyrelsen påskønner i den grad hendes kæmpemæssige indsats. Uden hendes energi og evne til at igangsætte og koordinere, var vi ingen vegne kommet.

Undervisning

Efter en del drøftelser frem og tilbage valgte bestyrelsen at stoppe samarbejdet med den daværende undervisningskoordinator. Planen var at etablere en regionalt baseret organisation med et bredt udbud af undervisnings- og kursusaktiviteter. Virkeligheden blev desværre sådan, at denne organisation ikke blev stablet på benene. Derfor er status lige nu, at DIS opererer i en ikke koordineret indsats alene baseret på samarbejde med lokale foreninger. Lokale foreninger er både DIS og ikke DIS foreninger. Det er vores håb, at der inden for en overskuelig tid vil kunne etableres en mere permanent ordning.

Hvad nu?

Lige nu er der mange ting, der presser sig på. Udgangspunktet må være at strømline og effektivisere arbejdet i bestyrelsen. Det er der allerede skrevet meget om ovenfor. Samtidig med dette ser vi det som påkrævet, at der igangsættes en effektiv oprydning, således at vi kan få afsluttet en række af de projekter, der nu så længe har været oppe til drøftelse på bestyrelsesmøderne. Man kunne overveje at lave en liste over disse projekter med løbende tilbagemelding om fremdrift. Det kunne give indblik for medlemmerne og give os andre et par måske nødvendige puf fra tid til anden. Det kunne måske også skabe kontakt til medlemmer med energi og evne til at bidrage til projekternes gennemførelse. Det er vanskeligt lige nu at give en endelig prioritering af projektindsatsen. Meget afhænger som antydning af beslutningerne omkring hjemmesiden. Men lige under overfladen ligger givet vis samarbejdet med de andre landsdækkende foreninger. Her er det af stor vigtighed for DIS, at landsdækkende tages meget bogstaveligt. En række foreninger, eksempelvis Køge, Amager, Samsø, Esbjerg og Bornholm står uden for Sømmenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger (SSF). Et landsdækkende samarbejde skal være til glæde for *alle*, og det er derfor vigtigt, at der findes frem til en eller anden ordning for disse foreninger. Dermed er det samtidig slået fast, at der naturligvis skal være en gevinst ved at tilslutte sig fællesskabet, men derfor kan man godt arbejde for en eller anden ordning. Et andet spørgsmål af stor vigtighed er at skabe brugbare rammer for en fælles portal, der kan tilgængeliggøre de mange kilder, der på den ene eller anden måde digitaliseres. Amt-herred-sogn portalen under DIS har været nævnt.

Vi tror, at det også er vigtigt, at vi søger et samarbejde med de lokalhistoriske arkiver, hvor der også er samlet en masse nyttig energi.

Undervisning eller rettere formidling er også et område, hvor der hurtigt skal sættes ind. Der må skabes mulighed for langt flere lokale initiativer. I det øjeblik samarbejdet mellem de tre landsdækkende foreninger er blevet bedre profileret i det offentlige rum, er der med stor sandsynlighed glimrende mulighed for at skabe noget stort her, uden at dette mere eller mindre er bundet op af en DIS-finansiering.

Afslutning

DIS-Arkiv får lov til at slutte denne beretning. Af to grunde. Dels fordi det vel nok er det DIS-projekt, der er tættest på at kunne realiseres. Men også fordi grundideen i projektet på mange måder ligger så tæt op af grundideen med hele DIS-organisationen: Vi er til for at koordinere, sikre og videreformidle. I en verden med stadige nye tiltag og muligheder, er det vigtigt, at DIS eksisterer for at kunne bevare en kontinuitet iblandet levedygtighed og perspektiv. Det er ikke så lidt af et forventningspres mod bestyrelsen. Med hjælp fra medlemmerne vil det kommende år forhåbentlig vise, at det ikke er en uoverkommelig opgave.

Bestyrelsen for DIS-Danmark